

अहिंदी भाषिक राज्यातील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारी हिंदी शिष्यवृत्ती

१) प्रस्तावना:

अहिंदी राज्यातील विद्यार्थ्यांना शालांत परीक्षेनंतर अभ्यासक्रम पूर्ण करण्यासाठी भारत सरकारने सन १९८४-८५ या शैक्षणिक वर्षापासून सदरची शिष्यवृत्ती सुरु केलेली आहे. अहिंदी राज्यातील विद्यार्थ्यांना हिंदी भाषेचे ज्ञान व्हावे या हेतून या शिष्यवृत्तीचे प्रयोजन शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यामागे प्रस्तुत केलेले आहे. ज्या विद्यार्थ्यांची मातृभाषा हिंदी नाही, अशा आंध्र प्रदेश, आसाम, गुजराथ, जम्मू/काश्मीर, कर्नाटक, केरळ, महाराष्ट्र, मणिपूर, मेघालय, नागालँड, उडीसा, पंजाब, सिक्कीम, तामिळनाडू, त्रिपूरा, पश्चिम बंगाल, अंदमान/निकोबार द्विपसमूह, अरुणाचल प्रदेश, चंदीगड, दादरा/नगर हवेली, गोवा, दमन, दीव, लक्षद्वीप, मिझोराम व पॉंडीचरी या राज्यांमधील विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर केली जाते.

भारत सरकारकडून प्रत्येक राज्यासाठी या शिष्यवृत्तीसाठी संच विहित केलेले आहे. महाराष्ट्र राज्यासाठी एकूण २५५ संच निर्धारित केलेले आहेत.

२) संच संख्या: २५५

३) दर: ही शिष्यवृत्ती शासनमान्य संस्थेमध्ये शिकणा-या अहिंदी भाषिक

विद्यार्थ्यांनाच खालील दराने व अभ्यासक्रमानुसार शिष्यवृत्ती मंजूर केली जाते.

१) शालांत परीक्षा उत्तीर्ण होणा-या	द.म. रु. ३००	/-
विद्यार्थ्यांना [११वी/१२वी साठी]		
२) पदवी प्रथम वर्ष ते पदवी	द.म. रु. ५००	/-
अभ्यासक्रमापर्यंत		
३) पदव्युत्तर व पी.एचडी. समकक्ष	द.म. रु. १०००	/-
अभ्यासक्रमासाठी		

४) पात्रता: १) या शिष्यवृत्तीसाठी उत्पन्न मर्यादा नाही.

२) ६०% गुण प्राप्त विद्यार्थी अर्ज करू शकतात. प्राप्त अर्जानुसार एकूण २५५ विहित संच विचारांत घेऊन, गुणाच्या गुणवत्तेनुसार [As per Merit] २५५ व्या संचाच्या मर्यादित शिष्यवृत्ती मंजूर केली जाते.

३) सदरचा विद्यार्थी महाराष्ट्राचा असणे आवश्यक आहे.

५) अर्ज कोठे मिळतो:

१) या शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज पाठविण्यासाठी सर्व विद्यापीठांकडे परिपत्रकाने सर्वसाधारण प्रत्येक वर्षामध्ये ३० सप्टेंबर पर्यंत अर्ज

स्वीकारण्याची तारीख नमूद करून परिपत्रकाद्वारे कळविले जाते.

२) अर्ज शिक्षण संचालनालय [उच्च शिक्षण,] महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ येथे मिळतो.

६) अर्ज कोणामार्फत पाठवायचा:

१) राज्यातील संबंधित विद्यापीठांचे कुलसचिव.

२) शासकीय /अशासकीय महाविद्यालयाचे प्राचार्य यांच्या मार्फत शिक्षण संचालक [उच्च शिक्षण] महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१, १७, डॉ. आंबेडकर रोड, पुणे-१ यांचे नांवे पाठवावे लागतात.

७) नवीन मंजूरी/ नूतनीकरण:

नवीन मंजूरी व नूतनीकरण शिक्षण संचालनालय [उच्च शिक्षण] महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१ यांचेकडून मंजूर केले जातात.

८) शिष्यवृत्ती मंजूरीच्या रकमेचे पुणे कोषागारात प्रदानिकरण:

देयके सादर करून मंजूर देयकांनुसार धनादेश प्राप्त झाल्यानंतर संबंधित विद्यापीठ/महाविद्यालयाकडे धनाकर्ष पाठविले जातात.

९) शासन निर्णय भारत सरकार मानवी विकास व संधान विभाग क्र. ऐ-१ / २०-३ दि. १९ मार्च २००४ नुसार खालीलप्रमाणे शिष्यवृत्त्यांच्या दरांमध्ये बदल करण्यात आलेला आहे.

वर्ग	सध्याचे दर	सुधारित दर		
१) ११ वी १२ वी (+२)	रु. ५०/- द.म.	रु. ३००		/- द.म.
२) बी.ए. ऑनर्स (उत्तीर्ण)	रु. ७५	/- द.म.	रु. ५००	/- द.म.
३) एम.ए. / ए.लिट् व सम	रु. १००	/- द.म.	रु. १०००	/- द.म.

कक्ष हिंदी सनद अभ्यासक्रम

/ पीएच. डी.

वरील दर हे शैक्षणिक वर्ष २००४-२००५ या शैक्षणिक वर्षापासून अस्तित्वात आलेले आहे.